

Kysymyksiä ja vastauksia.

Halullisia lukijoita pyydetään lähettämään toimitukselle kysymyksiä lehden ohjelmaan kuuluvilta aloilta ja samaten kirjallisesti vastaamaan lehdessä painettuihin kysymyksiin.

XXXV. Kysymys. H. S. *Onko tanssi sekä tavalliset »maalliset» huvit teosofian oppilailta tai sen tunnustajilta kielletty; ja mitä vahinkoa ne voisivat heille tuottaa?*

Vastaus Z. »Missä teidän tavaranne on, siellä on myös teidän sydämenne.» Jos kysymme itseltämme: voimmeko elää ilman näitä maallisia huvituksia? ja huomaamme, ettemme voi ilomielin, silloin ne ovat meidän »tavaramme» ja sydämemme on niissä kiinni. Ja mikäli sydän on kiinni tavaroissa, sikäli sen vapautuminen maallisista on vaikeutettu. Nykyajan ihmiset ovat sangen nautinnon- ja huvituksenhaluisia ja siitä syystä samalla heikkohermoisia. Mutta jos »teosofian oppilas» on jo vapauttanut sydämensä, niin ettei hän himolla ajattele maallisia huvituksia, silloin ne voivat olla hänelle virvotukseksi. Ja jos hän hengessään on osannut asettua sille kannalle, että koko elämä on hänestä jumalanpalvelusta, silloin esim. teatterissa käynti voi olla hänelle yhtä mieltä ylentävää kuin konsanaan kirkkoreissu uskovaiselle. Mitä muuten taiteeseen tulee kaikissa sen ilmennysmuodoissa, joista esim. kaikkien kirkkojen jumalanpalvelus on yksi, on se itsessään ja oikein käsitettynä jumalallista ja ulkopuolella kaikkia »maallisia huvituksia». Hyvän ja pahan tuomari on ihmisen omassa itsessään, ja kaikki riippuu siitä, millä silmällä hän osaa maailmaa katsella.

XXXVI. Kysymys. M. K. *Mistä johtuu, että kirkollista kristinoppia tunnustavain kansojen sivistys on korkeammalla pakanakansain sivistystä? Miten on kumottava kirkollista kristinoppia puolustavan yksilön väite: »kristityt eivät tapa lapsiaan eivätkä tee mitään sellaista raakuutta, mitä pakanat, esim. Afrikan neekerit, tekevät, ja sentähden on lähetyssaarnaajoina lähetettävä Afrikkaan y. m. pakanamaihin?»*

Vastaus. Z. Kansojen historiassa vallitsee nähtävästi jonkunmoinen tasapainon laki. Ihmiskunnan ilmapiirissä löytyvän, vielä voittamattoman pahan takia kaikki kansat eivät nähtävästi yhtäaikaan nouse kulttuurin huipulle. Sentähden sivistys aaltona kulkee maasta toiseen ja kehittyneemmät sielut sen mukana. Europan nykyinen kulttuuri ei ole suorastaan kristinuskon ansio, vaikka kristinuskon perustaja sille viittasikin tien, vaan johtuu siitä, että eteenpäinpyrkivät ja elinvoimaiset sielut ovat ruumistuneet eurooppalaisiin kansoihin. Että esim. Afrikan neekerit eivät ole luoneet kulttuuria, ei riipu siitä, ettei heillä ole kristinuskoa (ei muinaisilla sivistyskansoillakaan ollut tätä autuaaksi tekevää oppia), vaan siitä, että heidän kesken ruumistuu parhaasta päästä nuoria, kehittymättömiä sieluja. Erittäin suotavaa olisi, että sivistyskansat voisivat jotain vaikuttaa heidän kehitykseensä. Sitä on koetettu kristittyjen puolelta lähetyssaarnaajien välityksellä; lähetyssaarnaamisen ytimenä on avunannon kaunis aate. Kuinka paljon avunannossa on onnistuttu nykyisen järjestelmän vallitessa, on toinen kysymys. Niin paljon »raakuutta» (lapsen murhia ja muuta) harjotetaan kristittyjen kesken, että melkein tekee mieli kysyä, eikö olisi parempi, että kristityt ensin ottaisivat malkan omasta silmästään j. n. e.

XXXVII. Kysymys. V. B. *Minkätähden »Omatunto» antaa niin suuren merkityksen spiritismille ja mediumikoetuksille, jotka m:me Blavatsky teoksessaan »Teosofian avain» melkein hylkää? M:me B. lausuu, että »mediumi» ainoastaan puhuu omia kokemuksiaan menneisyydestä; ja että toisen henki ei voi vaikuttaa hänen kauttansa.*

Vastaus. P. E. Omassatunnossa olevista kirjoituksista vastaa kukin kirjottaja itse; että siinä on ollut kirjoituksia semmoisia kuin »Mediumin kokemuksia» y. m. on luettava minun syykseni. Tällä en kuitenkaan ole tahtonut osottaa, että »kallistuisin spiritismiin», jos spiritismillä tarkotetaan

jonkinmoista elämänkatsomusta, sillä olen vakuutettu, että se maailmankatsomus, jota kutsumme teosofiseksi, on ainoa, joka tyydyttävästi ratkaisee elämän arvotukset. Mutta tunnustan olevani sangen intreseerattu spiritismistä yliaistillistieteellisenä tutkimuksena, koska juuri spiritistinen tutkimus tieteellisesti harjoitettuna on omiansa todistamaan maailmalle, ei ainoastaan, että löytyy paljon tuntemattomia luonnonlakeja ja salaisia inhimillisiä voimia, vaan myöskin erinäisissä tapauksissa, että ihminen on olemassa kuoleman jälkeen. Tämä oli epäilemättä Madame Blavatskynkin kanta. Hän sanoo nimenomaan, että ihmisen *henki* saattaa ilmestyä spiritistisessä istunnossa heti kuoleman jälkeen ja ennen minuuden taivaaseen nousemista (kts. Nyckel till teosofien, sid. 140-141); mutta samalla hän on tietysti sitä mieltä, että useimmissa tapauksissa ei suinkaan vainajan henki ilmesty, vaan ainoastaan hänen haamuja ja liekkiönsä y. m. Samalla kannalla ovat nykyään kaikki tieteelliset spiritistitkin, ja niistä asioista olen selvästi puhunut sekä kirjassa »Mitä on kuolema?» että »Salatieteilijän sanakirjassa». Muuten »Teosofian avain» ilmestyy suomenkielellä kokonaisuudessaan luultavasti jo ensi jouluna.

Omatunto 1906, N:o 18, Helsingissä, syyskuun 15 p:nä 1906, s. 230-231.